

VALTIONEUVOSTON ASETUS EUROOPAN UNIONIN RAHOITTAMIEN ELÄINTU- KIEN TOIMEENPANOSTA

1. Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen yhteydessä Euroopan unionin lainsäädäntöä on uudistettu seuraavaa rahoituskautta varten. Rahoituskaudella 2023–2027 Euroopan unionin kokonaan rahoittama tuotantosidonnainen tulotuki ja osittain rahoittamat maaseudun kehittämistoimenpiteet perustuvat jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2021/2115, jäljempänä *suunnitelma-asetus*. Tuotantosidonnaisen tulotuen järjestelmät ja maaseudun kehittämistoimenpiteet jäsenvaltioissa perustuvat jäsenvaltion suunnitelma-asetuksen perusteella laatimaan ja Euroopan komission hyväksymään strategiasuunnitelmaan. Suomi on laatinut suunnitelma-asetuksen perusteella Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman vuosille 2023–2027 (*CAP-suunnitelma*). Tuotantosidonnainen tulotuki, eläinten hyvinvointikorvaus ja ympäristökorvaukseen kuuluva alkupe- räisrotueläinten kasvattamista koskeva ympäristösopimus ovat osa Suomen CAP-suunnitelmaa. Suomen CAP-suunnitelma sisältää myös yhdenmätyn hallinto- ja valvontajärjestelmän valvontajärjestelmiä ja seuraamuksia koskevat tiedot edellä mainittujen tukien osalta.

Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetussa laissa (1332/2022), jäljempänä *suorien tukien laki*, säädetään tuotantosidonnaisesta tulotuesta. Tuotantosidonnaisia tulotukia eläinten osalta ovat emo- ja lypsylehmäpalkkio, sonnipalkkio, ulkosaariston nautapalkkio, teurashiehopalkkio, uuhipalkkio, kuttupalkkio sekä teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio. Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetussa laissa (1333/2022) säädetään osittain EU-rahoitteisista korvauksista, joita eläinten osalta ovat eläinten hyvinvointikorvaus sekä ympäristökorvauksen alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskeva ympäristösopimus.

Yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116, jäljempänä *horisontaaliasetus*, IV osaston I luvussa säädetään yleisistä säännöistä koskien muun muassa unionin taloudellisten etujen suojaamista ja säännöistä suoritettavien tarkastusten osalta. Horisontaaliasetuksen IV osaston II luvussa säädetään yhdenmätystä hallinto- ja valvontajärjestelmästä. Yhdenmättyä järjestelmää sovelletaan suunnitelma-asetuksen III osaston II luvussa (suorien tukien muodossa olevat interventiotyypit) ja IV luvussa (maaseudun kehittämisen interventiotyypit) lueteltuihin pinta-alaperusteisiin ja eläinperusteisiin interventioihin. Horisontaaliasetuksen nojalla on annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 soveltamissäännöistä yhteisen maatalouspolitiikan yhdenmätyn hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta annettu komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/1173, jäljempänä *hakemusjärjestelmäasetus*, jossa säädetään tarkemmin muun muassa eläintukihakemuksesta. Edellä mainittujen lisäksi seuraavalla rahoituskaudella sovelletaan myös Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta annettua neuvoston asetusta (EY, Euratom) No 2988/95.

EU:n kokonaan tai osittain rahoittamien eläntukien hallinnollinen ja paikan päällä tehtävä valvonta tehdään osana yhdennettyä hallinto- ja valvontajärjestelmää. Horisontaaliasetuksen 59 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on annettava kaikki tarvittavat lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset sekä toteutettava muut tarvittavat toimenpiteet unionin taloudellisten etujen tehokkaan suojan varmistamiseksi. Säädösten, määräysten ja toimenpiteiden on liityttävä erityisesti muun muassa maataloustukirahastosta ja maaseuturahastosta rahoitettavien toimien laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden tarkistamiseen, tehokkaan suojan varmistamiseen petoksia vastaan, sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseen, havaitsemiseen ja korjaamiseen sekä tehokkaiden, oikeasuhteisten ja varoittavien seuraamusten määräämiseen. Horisontaaliasetus edellyttää, että jäsenvaltio perustaa tehokkaan hallinto- ja valvontajärjestelmän varmistaakseen unionin interventioita säätelevän unionin lainsäädännön noudattamisen. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava tarvittavat toimet varmistaakseen hallinnointi- ja valvontajärjestelmiensä moitteettoman toiminnan ja komissiolle ilmoitettujen menojen laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden.

Tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annettua lakia (1334/2022), jäljempänä *toimeenpanolaki*, sovelletaan Euroopan unionin varoista kokonaan tai osittain rahoitettujen tukien toimeenpanoon. Laissa säädetään muun muassa hallinnollisesta tarkastuksesta, valvonnasta sekä vähennyksistä ja seuraamuksista. Toimeenpanolain 14 §:n 4 momentin, 20 §:n 8 momentin, 22 §:n 3 momentin, 23 §:n 4 momentin, 30 §:n 3 momentin ja 34 §:n 4 momentin nojalla voidaan säätää tarkemmin hakemuksen muuttamisen rajoittamisesta, hallinnollisesta tarkastuksesta, paikan päällä tehtävästä valvonnasta, valvonnan laajentamisesta, valvonnan tuloksesta sekä vähennyksistä ja seuraamuksista tukeen.

2. Asetuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Asetusehdotuksesta on pyydetty lausunto ympäristöministeriöltä, Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta, Ruokavirastolta, Luonnonvarakeskukselta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centraförbundet SLC rf:ltä, ProAgria Keskusten Liitolta, Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä, Pihvikarjaliitto ry:ltä, Suomen Sikayrittäjät ry:ltä, Suomen Lammasyhdistys ry:ltä, Suomen Vuohiyhdistys ry:ltä ja Suomen Siipikarjaliitto ry:ltä.

3. Asetuksen pääasiallinen sisältö

Toimeenpanolain valtuussäännösten nojalla säädettäisiin valtioneuvoston asetus Euroopan unionin rahoittamien eläntukien toimeenpanosta. Asetuksessa säädettäisiin muun muassa hallinnollisesta tarkastuksesta, paikan päällä tehtävästä valvonnasta sekä tukeen sovellettavista vähennyksistä ja seuraamuksista. Valtioneuvoston asetuksen sisältö olisi laajempi kuin nykyään voimassa olevassa valtioneuvoston asetuksessa Euroopan unionin rahoittamien eläntukien valvonnasta (502/2015). Valtioneuvoston asetuksessa Euroopan unionin rahoittamien eläntukien toimeenpanosta olisi paikan päällä tehtävää valvontaa koskevan luvun lisäksi hallinnollista tarkastusta sekä tuen vähennystä ja seuraamusta tukeen koskevat luvut. Lisäksi paikan päällä tehtävästä valvonnasta säädettäisiin nykyistä laajemmin. Rahoituskaudella 2023–2027 unionin lainsäädäntö muuttuu eikä komission asetuksissa säädettä enää nykyistä vastaavassa laajuudessa valvonnasta ja seuraamuksista.

4. Asetuksen pykäläkohtaiset perustelut

1 §

Pykälässä säädettäisiin soveltamisalasta. Asetuksessa säädettäisiin eläinperusteisten tuotantosidonnaisten tulotukien, eläinten hyvinvointikorvauksen sekä alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen hallinnollisista tarkastuksista, paikan päällä tehtävästä valvonnasta sekä tukeen tai korvaukseen sovellettavista vähennyksistä ja seuraamuksista.

2 §

Pykälässä säädettäisiin määritelmistä. Pykälän 1 ja 2 kohdassa määriteltäisiin hakemusjärjestelmäasetus ja toimeenpanolaki. Pykälän 3 kohdan mukaan tässä asetuksessa tuella tarkoitettaisiin sekä tuotantosidonnaista tulotukea että eläinten hyvinvointikorvausta tai alkuperäisrotueläinten kasvattamisesta maksettavaa ympäristökorvausta. Näin ollen tuella tarkoitettaisiin myös korvausta silloin, kun kyse on eläinten hyvinvointikorvauksesta tai alkuperäisrotueläinten kasvattamisesta maksettavasta ympäristökorvauksesta. Pykälän 4–6 kohdissa toimenpiteillä tarkoitettaisiin tiettyjä kussakin määritelmäkohdassa lueteltuja tuotantosidonnaisen tulotuen toimenpiteitä, joista säädetään tarkemmin vuosittain annettavassa tuotantosidonnaisia tulotukia koskevassa valtioneuvoston asetuksessa. Toimenpiteet jaoteltaisiin tässä asetuksessa sen mukaan, perustuuko toimenpide eläinten tukikelpoisuuspäiviin, tilallapitoaikaan vai eläinten teurastukseen, koska tällä olisi merkitystä muun muassa tuen vähennysten ja seuraamusten laskennassa. Pykälän 7 kohdan mukaan sioilla tarkoitettaisiin eläinten hyvinvointikorvauksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1381/2022) säädettyihin sikoja koskeviin toimenpiteisiin kuuluvia eläimiä ja määritelmä koskisi esimerkiksi lihasikoja ja emakkoja sen mukaan kuin edellä mainitussa asetuksessa eri toimenpiteisiin kuuluvista eläimistä säädetään. Pykälän 8 kohdan mukaan siipikarjalla tarkoitettaisiin eläinten hyvinvointikorvauksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädettyihin siipikarjaa koskeviin toimenpiteisiin kuuluvia eläimiä ja määritelmä koskisi esimerkiksi munivia kanoja ja broilereita sen mukaan kuin edellä mainitussa asetuksessa eri toimenpiteisiin kuuluvista eläimistä säädetään. Pykälän 9 kohdan mukaan hevosella tarkoitettaisiin eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuun alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevaan ympäristösopimukseen kuuluvaa suomenhevosta. Pykälän 10 kohdan mukaan maatiaiskanoilla tarkoitettaisiin eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuun alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevaan ympäristösopimukseen kuuluvia maatiaiskanoja ja -kukkoja. Pykälän 11 kohdan mukaan tukikelpoisuuspäivällä tarkoitettaisiin päivää, jonka eläin on ollut tukikelpoisena tilalla. Pykälän 12 kohdan mukaan tuenmääräytymisjaksolla tarkoitettaisiin ajanjaksoa, jolta keskimääräinen eläinmäärä määräytyy tukikelpoisuuspäiviin perustuvissa toimenpiteissä. Pykälän 13 kohdan mukaan mahdollisesti tukikelpoisella eläimellä tarkoitettaisiin eläintä, joka saattaa täyttää tukikelpoisuusedellytykset eläimistä maksettavan tuotantosidonnaisen tulotuen tai eläinten hyvinvointikorvauksen saamiseksi tukivuonna. Mahdollisesti tukikelpoinen eläin liittyy hakemusjärjestelmäasetuksen 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun automaattiseen hakemusjärjestelmään. Näin ollen eläinten hyvinvointikorvauksen sikojen tai siipikarjan toimenpiteissä ei ole mahdollisesti tukikelpoisia eläimiä. Pykälän 14 kohdan mukaan eläinrekisterillä tarkoitettaisiin tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta (”eläinterveysään-
nöstö”) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429, jäljempänä eläinterveysään-
nöstö, 109 artiklan 1 kohdan a, b tai c alakohdan ja eläinten tunnistamisesta ja rekisteröin-
nistä annetun lain (1069/2021) 30 §:n mukaista rekisteriä. Eläinterveysään-
nöstön 109 artiklan 1
kohdan a alakohta koskee nautaeläinten atk-pohjaista tietokantaa, b alakohta lammas- ja vuohieläin-
ten atk-pohjaista tietokantaa ja c alakohta sikaeläinten atk-pohjaista tietokantaa. Pykälän 15 kohdan
mukaan pitopaikan kirjanpidolla tarkoitettaisiin eläinterveysään-
nöstön 102 artiklassa ja eläinten tun-

nistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain 7 §:ssä tarkoitettua tietojen kirjaamis- ja säilyttämisvelvollisuutta. Pykälän 16 kohdan mukaan viitepäivällä tarkoitettaisiin suunnitelma-asetuksen 34 artiklassa 2 kohdassa tarkoitettua jäsenvaltion vahvistamaa päivämäärää. Päivämäärä vahvistetaan kunkin tuotantosidonnaisen tulotuen toimenpiteen osalta vuosittain tuotantosidonnaisesta tulotuesta annettavalla valtioneuvoston asetuksella.

3 §

Pykälän 1 momentissa viitattaisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 täydentämisestä maksajavirastoja ja muita elimiä, varainhoitoa, tilien tarkastamista ja hyväksymistä, vakuuksia sekä euron käyttöä koskevien sääntöjen osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2022/127 liitteessä I edellytettyihin valvontatoimiin. Valvontatoimilta edellytetään muun muassa, että tuki- tai maksuhakemus hyväksytään maksettavaksi vasta, kun on suoritettu riittävät tarkastukset sen varmistamiseksi, että pyyntö on unionin sääntöjen mukainen. Lisäksi tarkastuksen tulee kattaa esimerkiksi tarkastukset petosten ja sääntöjenvastaisuuksien estämiseksi ja havaitsemiseksi. Hallinnollista tarkastusta tehtäisiin eri tavoin. Osan hallinnollisista tarkastuksista tekee toimivaltainen viranomainen esimerkiksi käsittelemällä tarkistuslistan mukaiset tarkisteet kunkin tuen osalta. Hallinnolliseen tarkastukseen kuuluvat myös ristiintarkastukset. Ristiintarkastuksista ja toimivaltaisen viranomaisen tekemistä hallinnollisista tarkastuksista säädetään toimeenpanolain 20 §:ssä. Hallinnollisessa tarkastuksessa tuen myöntämiseen tai maksettavan tuen määrään vaikuttaisivat myös tietojärjestelmässä tehtävä laskenta ja tietojärjestelmän tarkisteet.

Pykälän 2 momentin mukaan hallinnollisessa tarkastuksessa hylättyjen eläinten osalta tukeen tehtävistä vähennyksistä ja seuraamuksista säädetään 24 ja 25 §:ssä. Naudoista, lampaista ja vuohista maksettava tuotantosidonnainen tulotuki ja eläinten hyvinvointikorvaus ovat eläinrekisteritietoihin pohjautuvia tukijärjestelmiä ja siksi eläinrekisteriin kohdistuvilla tarkasteluilla voidaan havaita eläinten tukikelpoisuuteen vaikuttavia virheitä. Toisaalta tukihakemukseen pohjautuvissa tukijärjestelmissä, kuten eläinten hyvinvointikorvauksen sikoja tai siipikarjaa koskevissa toimenpiteissä tai alkuperäisrotujen kasvattamista koskevissa ympäristösopimuksissa, hakemuksen käsittelyssä voidaan havaita virheitä, jotka vaikuttavat hyväksyttävään eläinmäärään tai eläimen tukikelpoisuuteen. Tässä asetuksessa eläimen hylkäämisellä hallinnollisessa tarkastuksessa tarkoitettaisiin sitä, että eläimestä ei maksettaisi tukea ja sovellettaisiin, 25 §:ssä säädetyn rajan jälkeen, hallinnollista seuraamusta. Horisontaaliasetus edellyttää unionin taloudellisten etujen tehokasta suojaa sekä tehokkaiden, oikeasuhteisten ja varoittavien seuraamusten määräämistä. Vuosittaisen tukihakemuksen ja eläinrekisteritietojen oikeellisuus ja ajantasaisuus ovat keskeisiä taloudellisten etujen suojan näkökulmasta. Paikan päällä tehtävän valvonnan osalta säädettäisiin vastaavasti 14 §:n 5 momentissa. Eläimen tukikelpotomuuteen liittyvää havaintoa käsiteltäisiin siten yhdenmukaisesti hallinnollisessa tarkastuksessa ja paikan päällä tehtävässä valvonnassa sovellettaessa vähennyksiä ja seuraamuksia.

4 §

Ehdotetun pykälän mukaan Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 3 §:ssä tarkoitettun aktiiviviljelijän ehdot tarkastettaisiin hallinnollisesti. Kansallisesti säädetyt aktiiviviljelijän vaatimukset ovat pääasiallisesti rekisteriperusteisia tietoja tai muuten asiakirjoihin perustuvia, joten ehdot olisivat tarkastettavissa hallinnollisessa tarkastuksessa. Paikan päällä tehtävässä valvonnassa ei tarkastettaisi aktiiviviljelijää koskevia edellytyksiä. Tukea ei maksettaisi, jos aktiiviviljelijää koskevat ehdot eivät täyty.

5 §

Pykälässä säädettäisiin tarkemmin joistakin tuotantosidonnaisen tulotuen hakemuksen hallinnolliseen tarkastukseen liittyvistä seikoista. Esimerkiksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU)

2021/2116 täydentämisestä maksajavirastoja ja muita elimiä, varainhoitoa, tilien tarkastamista ja hyväksymistä, vakuuksia sekä euron käyttöä koskevien sääntöjen osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2022/127 liitteessä I edellytetään riittäviä tarkastuksia sen varmistamiseksi, että tukihakemus on kaikilta osin sääntöjenmukainen.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin selkeyden vuoksi, että tuotantosidonnaisessa tulotuessa sovellettaisiin hakemusjärjestelmäasetuksen 9 artiklan 2 kohdan mukaista automaattista hakemusjärjestelmää. Hakemusjärjestelmäasetuksessa säädetään automaattista hakemusjärjestelmää koskevista vaatimuksista. Esimerkiksi hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklan 4 kohdan mukaan automaattisessa hakemusjärjestelmässä hakemukselta ei voi perua yksittäistä eläintä, vaan perumisen on koskettava toimenpiteen kaikkia eläimiä.

Pykälän 2 momentin mukaan tavanomaisen tuotantotavan täyttymistä voitaisiin tarkastaa hallinnollisesti ruokahallinnon tietovarannon tietoja käyttäen. Esimerkiksi maitorekisteristä voitaisiin tarkastaa, että tila toimittaa maitoa myyntiin. Kuitenkaan kaikilta osin tavanomaisen tuotantotavan noudattamista ei voida tarkastaa hallinnollisesti. Tavanomaisen tuotantotavan noudattaminen tarkastetaan kuitenkin aina myös paikan päällä tehtävässä valvonnassa. Jos hallinnollisessa tarkastuksessa todettaisiin, että maatilalla ei ole noudatettu tavanomaista tuotantotapaa, tukea ei maksettaisi.

6 §

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tarkastuksesta, jota tehtäisiin hallinnollisesti eläinrekisteritietoihin. Kyse olisi niin sanotusta eläinlaskelma-ajojen yhteydessä tehtävästä tarkastelusta. Tuotantosidonnaisen tulotuen osalta tarkastettaisiin hallinnollisesti toimenpiteittäin viitepäivän mukainen tukikelpoisten ja mahdollisesti tukikelpoisten nautojen, lampaiden ja vuohien tunnistamista ja rekisteröintiä koskevien vaatimusten noudattamiseen vaikuttavien tietojen osalta. Viitepäivä liittyy suunnitelma-asetuksen 34 artiklan 2 kohdassa säädettyyn vaatimukseen, jonka mukaan nautaeläimet tai lampaat ja vuohet on katsottava tukikelpoisiksi, jos tunnistus- ja rekisteröintivaatimukset täyttyvät asianomaisena hakuvuonna tiettyyn jäsenvaltion vahvistamaan päivämäärään mennessä, sanotun kuitenkin rajoittamatta muita sovellettavia tukikelpoisuusedellytyksiä. Nautojen, lampaiden ja vuohien eri toimenpiteitä koskevat viitepäivät vahvistetaan vuosittain tuotantosidonnaisesta tulotuesta annettavassa valtioneuvoston asetuksessa. Eläimen tunnistamista ja rekisteröintiä koskevia tietoja voi edellä mainitun 34 artiklan 2 kohdan mukaisesti korjata ennen viitepäivää. Eläin hylättäisiin, jos eläintä koskeva eläinrekisteri-ilmoitus on viitepäivänä myöhässä tai virheellinen.

Tuotantosidonnaisen tulotuen tukiehtojen mukaan eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevien vaatimusten tulee täytyä myös viitepäivän jälkeen. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tukikelpoisen tai mahdollisesti tukikelpoisen eläimen hylkäämisestä virheellisen tai myöhässä olevan eläinrekisteri-ilmoituksen takia huomioiden erilaiset tuenmääräytymisen perusteet eri toimenpiteissä. Eläin hylättäisiin, jos tukikelpoisuuspäiviin perustuvaan toimenpiteeseen kuuluvalla eläimellä on virheellinen tai myöhässä oleva rekisteri-ilmoitus tuenmääräytymisjakson aikana. Tilallapitoaikaan perustuvassa toimenpiteessä eläin hylättäisiin, jos rekisteritiedoissa on virhe tai myöhästynyt ilmoitus viitepäivän jälkeen eläinlaitoksen kellovan tilallapitoajan päättymiseen saakka ulottuvalla ajanjaksolla. Teurastukseen perustuvissa toimenpiteissä eläin hylättäisiin, jos rekisteritiedoissa on virhe tai myöhästynyt ilmoitus viitepäivästä teurastukseen ulottuvalla jaksolla. Ajanjaksot pitäisivät sisällään sen, että hylkäämisen aiheuttaisi myös jakson päättymiseen liittyvän tapahtumailmoituksen virhe tai myöhässä oleva tapahtumailmoitus. Tilallapitoajalla tarkoitettaisiin, että eläintä pidetään tietyn vaaditun vähimmäisajan yhtäjaksoisesti maatilalla hallinnassa sen jälkeen, kun eläimen ikävaatimus on täyttynyt.

Eläinrekisteritietoihin tehtäisiin 4 momentin mukaan ristiintarkastusta, jossa verrataan eläinterveys-säännösten 4 artiklan 24 kohdassa tarkoitettujen eri toimijoiden samasta eläimestä eläinrekisteriin

tekemiä tapahtumailmoituksia maatilalle tulosta tai maatilalta poistosta. Jos eri toimijoiden tekemissä ilmoituksissa havaitaan ristiriitoja, tapaukset selvitetäisiin nykyiseen tapaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimesta toimenpanolain 20 §:n 3 momentin mukaisesti. Toimenpiteessä tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen eläin hylättäisiin, jos sillä on eläinrekisterin tiedoissa virhe. Eläimen rekisteritiedoissa oleva virhe ei kuitenkaan aiheuttaisi hylkäystä, jos eläin ei olisi viitepäivän tilanteen mukaan toimenpiteessä tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen eläin.

Pykälän 1–4 momentissa säädettyissä tarkastuksissa lähtökohtana olisi viitepäivän muodostama niin sanottu lähtötilanne. Eläin on sen toimenpiteen hakemuksella tukikelpoisena tai mahdollisesti tukikelpoisena eläimenä, jonka tukiehtojen mukaiset tiedot sillä on eläinrekisterissä viitepäivänä edellyttäen, että tuenhakija on hakenut kyseisen toimenpiteen mukaista tukea kyseisenä hakuvuonna. Vaikka viitepäivä rajaa kyseisenä vuonna tietyssä toimenpiteessä tukikelpoisia tai mahdollisesti tukikelpoisia eläimiä, se toisaalta samalla myös rajaa seuraamusten soveltamista, koska toimenpiteen ulkopuolelle rajattujen eläinten mahdolliset tunnistamisen ja rekisteröinnin virheet eivät aiheuttaisi seuraamusta tuotantosidonnaisessa tulotuessa. Silloin kun eläin hylätään 1–4 momentin perusteella, eläimen hylkääminen johtaisi virheen tehneen tuenhakijan osalta 25 §:n mukaisesti vähennyksiin ja seuraamuksiin kuten 3 §:n 2 momentissa säädettäisiin.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin eläimen hylkäyksen vaikutuksesta eläimen tukikelpoisuuteen kyseisenä hakuvuonna. Suunnitelma-asetuksen 34 artiklan 2 kohta sääntelee eläimen tukikelpoisuutta kyseisen hakuvuoden osalta. Viitepäivän tilanteen lisäksi muiden sovellettavien tukikelpoisuusedellytysten tulee täytyä. Lisäksi silloin, kun sovelletaan automaattista hakemusjärjestelmää, hakemusjärjestelmäasetuksen 9 artiklan 2 kohdassa säädetään rekisteritietojen ajantasaisuutta koskevasta vaatimuksesta kaikkien eläinten osalta. Näiden edellä mainittujen EU-säädöskohtien lisäksi kansallisissa tukikelpoisuuspäiviin perustuvia toimenpiteitä koskevissa tukiehdoissa edellytetään, että eläimen merkintää ja rekisteröintiä koskevien vaatimusten tulee täytyä koko tuenmääräytymisjakson ajan. Tukikelpoisuuspäiviin perustuvissa toimenpiteissä samasta eläimestä maksettava tuki voidaan lähtökohtaisesti jakaa useammalle tuenhakijalle. Kuitenkin, koska eläimen tulee täyttää tunnistamisen ja rekisteröinnin vaatimukset koko ajan ollakseen tukikelpoinen, eläimellä todettu tunnistamisen ja rekisteröinnin virhe tekee eläimestä tukikelvottoman kyseiselle hakuvuodelle. Tämän vuoksi 5 momentissa säädettäisiin siitä, että eläimestä, joka hylätään tukikelpoisena tai mahdollisesti tukikelpoisena eläimenä missä tahansa tuotantosidonnaisen tulotuen toimenpiteessä, mikään maatila ei voi saada tukea kyseisenä hakuvuonna. Kuitenkaan muita kuin virheen tehneitä tuenhakijoita ei sanktioitaisi. Horisontaalasetuksen 59 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan c alakohdan mukaan hallinnollista seuraamusta eli sanktiota ei sovelleta, kun asianomainen henkilö voi osoittaa toimivaltaista viranomaisesta tyydyttävällä tavalla, ettei noudattamatta jättäminen ole hänen syytään, tai jos toimivaltainen viranomainen on muutoin vakuuttunut siitä, ettei noudattamatta jättäminen ole asianomaisen henkilön syytä. Tapauksissa, joissa toisen tuenhakijan virhe johtaa eläimen tukikelvottomuuteen, on lähtökohtaisesti jo rekisteritietojen perusteella selvää, että noudattamatta jättäminen ei ole säädösten mukaisesti toimineesta tuenhakijasta johtuvaa eikä sanktiota näin ollen sovelleta.

7 §

Pykälässä säädettäisiin tarkemmin joistakin eläinten hyvinvointikorvauksen hakemuksen hallinnolliseen tarkastukseen liittyvistä seikoista. Esimerkiksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 täydentämisestä maksajavirastoja ja muita elimiä, varainhoitoa, tilien tarkastamista ja hyväksymistä, vakuuksia sekä euron käyttöä koskevien sääntöjen osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2022/127 liitteessä I edellytetään riittäviä tarkastuksia sen varmistamiseksi, että tukihakemus on kaikilta osin sääntöjenmukainen.

Pykälän 1 ja 2 momentissa säädettäisiin selkeyden vuoksi eläinten hyvinvointikorvauksen osalta sovellettavista hakujärjestelmistä. Tukijärjestelmästä säädetään eläinten hyvinvointikorvauksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa. Nautojen sekä lampaiden ja vuohien osalta sovellettaisiin hakemusjärjestelmäasetuksen 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua automaattista hakemusjärjestelmää, kun taas sikojen ja siipikarjan osalta sovellettaisiin saman asetuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaista hakujärjestelmää. Koska sikoja ja siipikarjaa koskisi hakujärjestelmä, korvausta haettaessa ilmoitettu sikojen tai siipikarjan keskimääräinen eläinmäärä olisi haettu eläinmäärä kyseisen hakuvuoden osalta. Tukea ei voitaisi myöntää haettua suuremmalle eläinmäärälle, vaikka sitoumuskauden jälkeen tehtävässä eläinmäärien ilmoituksessa toteutunut eläinmäärä olisi isompi.

Pykälän 3 momentissa rajattaisiin eläinten hyvinvointikorvauksen hakemuksen muuttamista. Lähtökohtaisesti eläinten hyvinvointikorvauksen hakemuksen muuttamiseen ja perumiseen sovelletaan hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklan 1 kohdan c alakohtaa. Toimeenpanolain 14 §:n 1 momentin mukaan erityisestä tukijärjestelmään liittyvästä syystä hakemuksen muuttamista tai peruuttamista voidaan rajata. Eläinten hyvinvointikorvauksessa hakemuksen muuttamisen rajoittamista pidetään tukijärjestelmään liittyvästä syystä perusteltuna, koska sitoumuksen ehtoja tulee noudattaa koko kalenterivuoden ajan. Koska valittuja toimenpiteitä tulee noudattaa vuoden alusta lukien, säädettäisiin, että eläinten hyvinvointikorvauksen hakemukseen ei voisi lisätä tai vaihtaa toimenpiteitä eikä lisätä eläinmääriä hakuajan jälkeen. Eläinten hyvinvointikorvauksen tavoitteet ja tukiehdot eivät täytyisi esimerkiksi tilanteissa, jossa hakemukseen lisättäisiin uusi toimenpide kesken sitoumusvuoden. Tässä tehtävä rajaus koskisi vain hakemuksen muuttamista. Hakemuksen peruminen kokonaan tai osittain on kuitenkin mahdollista hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklan mukaisesti.

Eläinten hyvinvointikorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan hyvinvointisuunnitelmaa koskevan toimenpiteen valitseminen on edellytys muiden toimenpiteiden valitsemiselle. Pykälän 4 momentin mukaan eläinlajikohtainen hyvinvointisuunnitelma tarkastettaisiin hallinnollisesti. Jos tuenhakija ei toimittaisi hyvinvointisuunnitelmaa tai toimitettu hyvinvointisuunnitelma olisi puutteellinen, eläinten hyvinvointikorvaus hylättäisiin paitsi kyseisen eläinlajin hyvinvointisuunnitelman toimenpiteen osalta, myös kaikkien muiden haettujen kyseisen eläinlajin toimenpiteiden osalta. Näin siksi, että hyvinvointisuunnitelmaa koskeva toimenpide on edellytyksenä muille toimenpiteille.

Pykälän 5 momentti koskisi lihasikojen olosuhteiden parantamista tai siipikarjan olosuhteiden parantamista koskevia toimenpiteitä. Jos tuenhakija ilmoittaa toimivaltaiselle viranomaiselle eläinten hyvinvointikorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n 2 momentissa tarkoitettut toteutuneet eläinmäärät lihasikojen olosuhteiden parantamista tai siipikarjan olosuhteiden parantamista koskevissa toimenpiteissä suuremmalta eläinmäärältä kuin mitä puolivuositteiset teurasraportit osoittavat teurastettujen eläinten määräksi, hallinnollisessa tarkastuksessa todettaisiin pienempi eläinmäärä. Tällöin ilmoitetun ja todetun eläinmäärien erotus aiheuttaisi 25 §:n mukaisen vähennyksen tai seuraamuksen tukeen.

8 §

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tarkastuksesta, jota eläinten hyvinvointikorvauksen osalta tehtäisiin hallinnollisesti eläinrekisteritietoihin. Kyse olisi niin sanotusta eläinlaskelma-ajojen yhteydessä tehtävästä tarkastelusta. Eläinten hyvinvointikorvauksen osalta tarkastettaisiin hallinnollisesti eläinten hyvinvointikorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 8 §:n mukainen eläinten tunnistaminen ja rekisteröinti toimenpiteittäin tukikelpoisten ja mahdollisesti tukikelpoisten nautojen, lampaiden ja vuohien osalta. Jos havaitut säännösten noudattamatta jättämiset koskisivat eläinrekisteriin liian myöhään tehtyjä ilmoituksia eläimiä koskevista tapahtumista, kyseinen eläin olisi hyväksytty, jos ilmoitus on tehty ennen kyseisen sitoumuskauden alkua. Eläin hylättäisiin, jos sitä koskeva sitoumuskauteen liittyvä eläinrekisteri-ilmoitus on tehty myöhässä.

Pykälän 2 momentin mukaan nautojen, lampaiden ja vuohien eläinrekisteritietoihin tehtäisiin ristiintarkastusta, jossa verrattaisiin eläinterveys säännösten 4 artiklan 24 kohdassa tarkoitettujen eri toimijoiden samasta eläimestä eläinrekisteriin tekemiä tapahtumailmoituksia maatilalle tulosta tai maatilalta poistosta sitoumusvuonna. Jos eri toimijoiden tekemissä ilmoituksissa havaittaisiin ristiriitoja, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus selvittäisi tapaukset nykyiseen tapaan toimeenpanolain 20 §:n 3 momentin mukaisesti. Toimenpiteessä tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen eläin hylättäisiin ristiintarkastuksessa, jos sillä on eläinrekisterin tiedoissa virhe. Sikojen osalta ristiintarkastuksella verrattaisiin tuenhakijan ilmoittamien toteutuneiden eläinmäärien vastaavuutta eläinrekisteriin ilmoitettuihin eläinmääriin. Jos esimerkiksi tuenhakijan ilmoittamat eläinmäärät olisivat selvästi isompia, kuin mitä sikarekisteriin on ilmoitettu, tähän puututtaisiin ristiintarkastuksessa. Jos eläinrekisteriin ilmoitettu eläinmäärä olisi pienempi, todettaisiin ristiintarkastuksessa pienempi eläinmäärä ja eläinmäärien erotus aiheuttaisi 25 §:n mukaisesti vähennyksen tai seuraamuksen tukeen.

9 §

Pykälässä säädettäisiin vastaavasti kuin 5 ja 7 §:ssä tarkemmin joistakin alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen hakemuksen hallinnolliseen tarkastukseen liittyvistä seikoista. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevaan ympäristösopimukseen sovelletaan hakemusjärjestelmäasetuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaista hakujärjestelmää. Alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevaa ympäristösopimusta koskevalla hakemuksella haetaan tiettyjä eläimiä ympäristösopimukseen. ELY-keskuksessa tehtävässä sopimuskaistelyssä määritetään eläimet, jotka hyväksytään ympäristösopimukseen.

Pykälän 2 momentin mukaan ympäristösopimukseen kuuluva alkuperäisrotueläin hylättäisiin hallinnollisessa tarkastuksessa, jos myöhemmin havaittaisiin, että eläin ei täytäkaan vaadittuja ympäristösopimuksen ehtoja. Ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (x/2023) 50 §:ssä säädetään aikarajasta liittyen eläimen poistamiseen sopimukselta ja eläimen korvaamiseen. Ympäristösopimukseen kuuluva eläin hylättäisiin, jos eläimen poistamisesta sopimukselta ei ole ilmoitettu säädettyssä 14 päivän määräajassa. Eläin hylättäisiin myös, jos sen poistamisesta sopimukselta on ilmoitettu, mutta sopimukseen kuulunutta eläintä ei korvata hyväksyttävällä eläimellä tai korvaamista ei tehdä säädettyssä 14 päivän määräajassa.

Ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 50 §:n mukaan korvauksen saajan on pidettävä puhdasrotuisia alkuperäisrotueläimiä sopimuskauden ajan. Ehdotetun 3 momentin mukaan ennen kuin ympäristökorvausta maksetaan ympäristösopimuksen perusteella, tarkastettaisiin hallinnollisesti, että ympäristösopimukseen kuuluva hevonen on ollut korvauksen saajan hallinnassa koko sopimuskauden ajan. Jos hevonen olisi poistettu korvauksen saajan hallinnasta eikä sen ympäristösopimuksesta poistosta olisi ilmoitettu toimivaltaiselle viranomaiselle vaaditulla tavalla, hevonen hylättäisiin. Maatiaiskanojen osalta tarkastettaisiin vastaavasti ennen ympäristökorvauksen maksua, että ne kuuluvat Luonnonvarakeskuksen koordinoimaan Maatiaiskan säilytysohjelmaan koko sopimuskauden ajan. Jos maatiaiskanat eivät kuuluisi säilytysohjelmaan koko sopimuskautta, niistä ei maksettaisi tukea. Tarkastaminen tehtäisiin hevosten ja maatiaiskanojen osalta erikseen hallinnollisesti, koska näiden osalta ei ole eläinrekisteriä, josta tiedon voisi ristiintarkastaa.

Ehdotetussa 4 momentissa säädettäisiin lähinnä selvyiden vuoksi, että hallinnollisessa tarkastuksessa tai paikan päällä tehtävässä valvonnassa hylättyä eläintä ei voisi korvata ympäristösopimukseen sisällytettävällä toisella eläimellä sopimuskauden aikana.

10 §

Pykälässä säädettäisiin siitä, että alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevaan ympäristösopimukseen sisältyvien nautojen, lampaiden ja vuohien osalta tehtäisiin niiden eläinrekisteritietojen ristiintarkastus siitä, että sopimuseläimet ovat olleet tilalla koko sopimuskauden ajan. Ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 50 §:n mukaan tuensaajan on pidettävä puhdasrotuisia alkuperäisrotueläimiä sopimuskauden ajan. Jos eläin olisi poistettu tilalta eikä sopimuksesta poistosta olisi ilmoitettu vaaditulla tavalla, eläin hylättäisiin.

11 §

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin vähimmäistarkastusmääristä. Nykyään eläintukia koskevista tarkastusmääristä säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 soveltamissäännöistä yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän, maaseudun kehittämistoimenpiteiden ja täydentävien ehtojen osalta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 809/2014 32 ja 33 artikloissa. Tarkastusmäärä on edellä mainituissa artikloissa 5 prosenttia tuenhakijoista tukijärjestelmittain. Vastaavaa sääntelyä ei ole uutta rahoituskautta koskevissa unionin säädöksissä. Tarkastusmäärien osalta on kuitenkin huomioitava horisontaalasetuksen 60 artikla, jossa säädetään suoritettavia tarkastuksia koskevista säännöistä. Edellä mainitun 60 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden hallinto- ja valvontajärjestelmiin on sisällyttävä järjestelmällisiä tarkastuksia, jotka on kohdennettava muun muassa sellaisiin aloihin, joilla virheiden riski on suurin. Jäsenvaltioiden on kyseisen asetuksen kohdan mukaan myös varmistettava unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien riskien tehokkaaseen hallintaan tarvittavien tarkastusten taso. CAP-suunnitelman hallinto- ja valvontajärjestelmää koskevassa osassa tarkastusmääräksi on määritelty 5 prosentin vähimmäistaso sekä se lähtökohta, että vähimmäistarkastusmäärää sovelletaan nautojen sekä lampaiden ja vuohien osalta eläinlajeittain.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tuotantosidonnaista tulotukea, eläinten hyvinvointikorvausta ja alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen perusteella maksettavaa ympäristökorvausta hakeneiden nauta- tai lammas- ja vuohitilojen vähintään 5 prosentin tarkastusmäärästä. Nautatilojen tarkastusotoksen ja lammas- ja vuohitilojen tarkastusotoksen tulisi kattaa kaikki edellä mainitut tuet, mutta tarkastusten vähimmäismäärän ei tarvitsisi täytyä tukikohtaisesti. Olisi esimerkiksi riittävää, jos tukea hakeneiden nautatilojen 5 prosentin otoksessa olisi mukana 4,8 prosenttia eläinten hyvinvointikorvausta hakeneita nautatiloja.

Ehdotetussa 2 ja 3 momentissa säädettäisiin tarkastusmääristä vielä erikseen niiden eläintilojen osalta, joita 1 momentin mukainen sääntely ei kattaisi. Eläinten hyvinvointikorvausta hakeneista siikariloista ja siipikarjailoista kummastakin valittaisiin vähintään 5 prosenttia paikan päällä tehtävään valvontaan. Alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen perusteella maksettavaa ympäristökorvausta hakeneista tiloista, jotka ovat hakeneet ympäristökorvausta hevosista tai maatiaiskanoista, valittaisiin vähintään 5 prosenttia paikan päällä tehtävään valvontaan.

12 §

Pykälässä säädettäisiin otoksen valinnasta. Horisontaalasetuksen 60 artiklan 1 kohdan mukaan hallinto- ja valvontajärjestelmiin on sisällyttävä järjestelmällisiä tarkastuksia, jotka on kohdennettava muun muassa sellaisiin aloihin, joilla virheiden riski on suurin. Lisäksi kyseinen artiklakohta edellyttää, että viranomaisen on tehtävä koko hakijamäärästä tarkastusotos, johon sisältyy tarvittaessa satunnaisotannalla valittu osa ja riskiotannalla valittu osa. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin otoksen valinnasta huomioiden horisontaalasetuksesta tulevat vaatimukset. Paikan päällä tehtävien tarkastusten otoksessa käytettäisiin satunnaisotantaa ja painotettua otantaa. Otannan perusjoukkona olisivat kaikki otokseen liittyviä eläinperusteisia tukia hakeneet maatilat. Tarkastusotosta valittaessa valittaisiin ensin maatiloja satunnaisesti 20–50 prosenttia perusjoukosta ja sen jälkeen painotetusti 50–80 prosenttia perusjoukosta. Edellä mainitun satunnaisen ja painotetun otannan suhteen ei kuitenkaan

tarvitsisi täytyä tukikohtaisesti 11 §:n 1 momentin mukaisessa nautatilojen tarkastusotoksessa tai lammas- ja vuohitilojen otoksessa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin satunnaisotantaan ja painotettuun otantaan liittyvät pääperiaatteet. Satunnaisotannassa kaikilla maataloilla olisi samanlainen mahdollisuus tulla valituksi valvontaan. Painotetussa otannassa maatilat valittaisiin valvontaan käyttäen tekijöitä, jotka ovat tyypillisiä sellaisilla tuenhakijoilla, joilla on havaittu noudattamatta jättämisistä aiempina hakuvuosina. Kunkin hakuvuoden painotetun otannan tekijät valittaisiin aikaisempien vuosien valvontatulosten, ruokahalinnon tietovarannon tietojen tai muun vastaavan käytettävissä olevan tiedon perusteella. Tarkoitus on, kuten horisontaaliasetus edellyttää, että painotettu otanta kohdistuu maataloihin, joilla virheiden riski on suurin. Lähtökohtaisesti painotetun otannan perusteella tehtävissä valvonnoissa noudattamatta jättämisistä tulisi havaita enemmän kuin satunnaisotannan perusteella tehdyissä valvonnoissa. Painotetun otannan tehokkuutta arvioidaan vuosittain ja tekijöitä päivitetään tarpeen mukaan, jotta painotettu otanta olisi mahdollisimman tehokasta.

13 §

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin valvontamäärän lisäämisestä. Paikan päällä tehtävän valvonnan määrää lisättäisiin eläinlajikohtaisesti seuraavana hakuvuonna, jos kahden edellisen hakuvuoden satunnaisotannan perusteella tehtyjen valvontojen tulosten mukaan virhetaso olisi merkittävä. Tarvetta valvonnan lisäämiselle tarkasteltaisiin satunnaisotannan tulosten perusteella, koska näin säilytettäisiin yleisten otantaperiaatteiden mukaisesti otoksesta tehtyjen johtopäätösten validiteetti ja reliabiliteetti. Otantaperiaatteiden mukaisesti johtopäätöksiä populaation tilasta, mukaan lukien virheprosentti, voidaan tehdä ainoastaan satunnaisotannan tulosten perusteella. Toisin kuin tällä hetkellä komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 809/2014 35 artiklan perusteella, tässä ehdotettaisiin kahden edellisen hakuvuoden tulosten huomioimista tarkastelussa. Virhetasolla tässä tarkoitettaisiin sitä, että noudattamatta jättämisistä havaitaan tietyn osuudelta kaikista valvotuista. Noudattamatta jättämisten osuutta voitaisiin tarkastella euromäärien kautta, koska tarkastelua tehtäisiin samalla tasolla kuin miten tarkastusmääriä 11 §:n mukaan sovelletaan. Valvontamääriä lisättäisiin, kun virhetaso olisi merkittävä. Nykyisin komission asetuksissa ja tarkemmissa ohjeissa merkitsevä virhetasona on kahden prosentin raja. Vastaavaa tiettyä kiinteää prosenttirajaa ei esitettäisi, koska erityisesti pienemmissä otosjoukoissa jo yhden yksittäisen maatilan laiminlyönnit saattavat nostaa virhetasoa huomattavasti. Tällöin virhetaso ei kuitenkaan muutoin välttämättä olisi satunnaisotannassa merkittävä eikä tarkastusmäärää tarvitsisi näin ollen lisätä. Niissä tapauksissa, kun valvontamäärää tulisi lisätä, tarkastusten määrää lisättäisiin suhteellisesti virhetasoon nähden korottaen. Valvontamäärä voitaisiin palauttaa 11 §:n mukaiseksi sitä seuraavana hakuvuonna, kun virhetaso laskee hyväksyttävälle tasolle.

Ehdotetussa 2 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta vähentää tarkastusmäärää silloin, jos noudattamatta jättämisten osuus valvotuissa jää tietyn tason alle. Paikan päällä tehtävän valvonnan määrää eläinlajikohtaisesti voitaisiin vähentää 3 prosenttiin, jos kahden edellisen vuoden satunnaisotannan valvontojen tulosten mukaan virhetaso olisi alle 1,5 prosenttia. Virhetasoa voisi laskea tulevaisuudessa esimerkiksi uuden nautarekisterin toiminnallisuudet tai sähköisten tunnistimien käyttö.

14 §

Pykälässä säädettäisiin yleisistä kaikissa paikan päällä tehtävissä valvonnoissa noudatettavista säännöistä. Lisäksi asetuksessa säädettäisiin vielä yksittäisten tukijärjestelmien osalta tarkennuksia, joita noudatettaisiin tässä pykälässä säädetyin lisäksi.

Pykälän 1 momentin mukaan 11 §:n mukaisiin otoksiin perustuvat valvonnat tehtäisiin eläintukia koskevan tukihaun jälkeen kalenterivuoden aikana. Valvontoja voitaisiin kuitenkin tehdä alkuvuonna

ennen tukihaun päättymistä toimeenpanolain 23 §:n mukaisesti esimerkiksi valvonnan laajenuksena tai ottamalla yksittäisiä tiloja valvontaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimesta. Tilallapitoaikaan ja teurastukseen perustuvissa tuotantosidonnaisen tulotuen toimenpiteissä on niin sanottu kelluva eläinkohtainen tilallapitoaika, joka ei ole kaikille eläimille ennalta määritetty tietty ajanjakso kalenterivuodesta ja siksi näidenkin toimenpiteiden valvontaa tehdään tukihaun jälkeen vuoden aikana ilman erityistä kohdentamista tilallapitoaikoihin.

Pykälän 2 momentin mukaan valvonnassa tarkastettaisiin maatilan eläimet ja verrattaisiin eläimiä eläinrekisterin tai pitopaikan kirjanpidon tietoihin. Tämä tarkoittaisi maatilan eläinten ja eläinrekisteritietojen täsmäyttämistä. Valvonnassa tarkastettaisiin eläinten tukikelpoisuuteen liittyvät ja muut tuen ehdot jokaisen tarkastettavan toimenpiteen osalta. Valvonnassa tehtäisiin siis horisontaaliasetuksen 59 artiklan 1 kohdan a alakohdassa edellytettyä sääntöjenmukaisuuden tarkastamista.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että valvonnassa tarkastettaisiin valvontahetken mukainen tilanne, eikä esimerkiksi viitepäivän mukaista tilannetta tuotantosidonnaisessa tulotuessa. Paikan päällä tehtävässä valvonnassa huomioitaisiin valvonnan ilmoittamishetkellä eläinrekisterissä olevat tiedot tai, jos valvonnasta ei ilmoiteta ennakoon, valvonnan aloitushetken mukaiset eläinrekisteritiedot. Myöhemmin tehtyjä muutoksia eläinrekisterin tietoihin ei otettaisi huomioon valvonnassa eli edellä mainitun hetken jälkeen tehdyt mahdolliset korjaukset eivät vaikuttaisi valvonnassa tehtävään arviointiin sääntöjen noudattamisesta.

Paikan päällä tehtävässä valvonnassa tehtäisiin ehdotetun 4 momentin mukaan tositetarkastus. Valvonnassa tarkastettaisiin tositteet, kuten osto- ja myyntikuitit ja teurastustodistukset, 30 prosentin otokselta eläimistä valvontaa edeltäneiden kuuden kuukauden ajalta sen tarkastamiseksi, että eläinrekisteriin merkityt tiedot paikkansapitäviä ja yhtenäisiä. Jos poikkeavuuksia havaittaisiin, tarkastus laajennettaisiin koskemaan kaikkien tilalla olevien ja tilalta poistettujen eläinten tositteita tarkastusta edeltäneeltä 12 kuukauden jaksolta. Jos tositteita ei voitaisi tarkastaa valvonnan aikana eikä tuenhakija toimittaisi niitä pyydettyssä määräajassa valvonnan jälkeen, eläin, jota tositteen tieto koskee, hylättäisiin, koska eläinrekisteriin tehdyn ilmoituksen oikeellisuutta ei voitaisi todentaa eläimen osalta.

Ehdotetussa 5 momentissa säädettäisiin vastaavaan tapaan kuin 3 §:n 2 momentissa siitä, että hylättyjen eläinten osalta sovelletaan vähennyksiä ja seuraamuksia tukeen 24 ja 25 §:n mukaisesti. Jos valvonnassa hylätään eläimiä, hylkäys johtaisi paitsi tuen menettämiseen kyseisten eläinten osalta, myös 26 §:ssä säädetyn rajan jälkeen hallinnolliseen seuraamukseen.

15 §

Pykälässä säädettäisiin siitä, että paikan päällä tehtävässä valvonnassa tarkastettaisiin, että maatilalla noudatetaan Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitettua tavanomaista tuotantotapaa. Jos maatilalla ei olisi noudatettu tavanomaista tuotantotapaa, tukea ei maksettaisi kyseisestä toimenpiteestä.

16 §

Pykälässä säädettäisiin tuotantosidonnaisen tulotuen ehtojen tarkastamisesta nautojen osalta. Tuotantosidonnaisen tulotuen osalta tarkastettaisiin 14 ja 15 §:ssä säädetyn lisäksi nautan tunnistaminen ja rekisteröinti 6 §:n 1 momentin mukaisesti ja että nauta on ilmoitetussa pitopaikassa sekä täyttää eläimen tukikelpoisuuteen toimenpidekohtaisesti vaikuttavat tukiehdot. Toimenpidekohtaisesti vaikuttavat tukiehdot koskisivat esimerkiksi eläimen ikää, sukupuolta ja poikimista.

Pykälän 2 momentissa viitattaisiin 6 §:n 2 momentissa säädettyyn ja sitä sovellettaisiin myös valvonnassa. Esimerkiksi tilallapitoaikaan perustuvassa toimenpiteessä tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen eläin hylättäisiin, jos rekisteritiedoissa on virhe viitepäivän ja eläimen tilallapitoajan päättymisen välillä. Kuitenkin, jos eläimen rekisteritiedoissa olisi virhe tilallapitoajan päättymisen jälkeen, eläintä ei hylättäisi, koska virhe ei olisi ajanjaksolla, jolta eläimen tukikelpoisuutta tarkastellaan.

Pykälän 3 momentissa huomioitaisiin erikseen teurastukseen perustuva toimenpide, jossa valvonta jakautuu mahdollisesti tukikelpoisten eläinten ja teurastettujen eläinten tarkastamiseen. Paikan päällä tarkastettaisiin mahdollisesti tukikelpoisen eläimen tunnistaminen ja rekisteröinti sekä muiden tukiehtojen noudattaminen 1 ja 2 momentin mukaisesti. Teurastettujen eläinten osalta tehtäisiin tarkastus 14 §:n 4 momentin mukaisessa tositteiden tarkastuksessa. Tositetarkastuksessa todennettaisiin esimerkiksi eläimen tilalta poistoa koskevan rekisteri-ilmoituksen oikeellisuus.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen nauta, joka ei valvontahetkellä täyttäisi eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin vaatimuksia tai muuta 1–3 momentin mukaisesti tarkastettua tukiehtoa, hylättäisiin valvonnassa, jos eläin viitepäivän eläinrekisterin tietojen mukaan on mahdollisesti tukikelpoinen tai tukikelpoinen eläin yhdessä tai useammassa tuotantosidonnaisen tulotuen toimenpiteessä. Eläimen hylkäämisessä huomioitaisiin siis viitepäivän muodostama niin sanottu lähtötilanne: eläin on sen toimenpiteen hakemuksella tukikelpoisena tai mahdollisesti tukikelpoisena eläimenä, jonka tukiehtojen mukaiset tiedot sillä on eläinrekisterissä viitepäivänä edellyttäen, että tuenhakija on hakenut kyseisen toimenpiteen mukaista tukea kyseisenä hakuvuonna. Jos valvonnassa todetaan eläimeen liittyvä ehtojen noudattamatta jättäminen, mutta se ei ole viitepäivän mukaan tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen, eläintä ei hylätä valvonnassa, eikä se aiheuta mahdollista sanktiota tukeen.

Pykälän 5 momentin mukaan hylätyn eläimen tukikelpoisuuden osalta sovellettaisiin mitä 6 §:n 5 momentissa säädetään. Tukikelpoisuuspäiviin perustuvissa toimenpiteissä hylätystä eläimestä tulisi tukikelvoton eikä eläintä laskettaisi mukaan keskimääräiseen eläinmäärään millään tilalla kyseisenä hakuvuonna. Missä tahansa tuotantosidonnaisen tulotuen toimenpiteessä mahdollisesti tukikelpoisena hylätystä eläimestä tulisi tukikelvoton eikä eläin voisi saada tukea millään tilalla kyseisenä hakuvuonna. Esimerkiksi mahdollisesti tukikelpoisena hylätty sonni ei voisi saada tukea kyseisenä hakuvuonna, vaikka se siirtyisi vuoden aikana toiselle tuenhakijalle ja täyttäisi tämän tuenhakijan hallinnassa tukikelpoisuusvaatimukset. Myöskään mahdollisesti tukikelpoisena hylätty hieho ei voisi saada tukea teurastuksen perusteella kyseisenä hakuvuonna.

17 §

Pykälässä säädettäisiin tuotantosidonnaisen tulotuen ehtojen tarkastamisesta lampaiden ja vuohien osalta. Pykälän 1 momentin mukaan tuotantosidonnaisen tulotuen osalta tarkastettaisiin 14 ja 15 §:ssä säädetyn lisäksi lampaan ja vuohen tunnistaminen ja rekisteröinti 6 §:n 1 momentin mukaisesti ja että lammas tai vuohi on ilmoitetussa pitopaikassa sekä täyttää eläimen tukikelpoisuuteen toimenpidekohtaisesti vaikuttavat tukiehdot. Toimenpidekohtaisesti vaikuttavat tukiehdot koskisivat esimerkiksi eläimen ikää ja sukupuolta.

Ehdotetussa 2 momentissa viitattaisiin 6 §:n 2 momentissa säädettyyn, mitä sovellettaisiin myös valvonnassa.

Pykälän 3 momentissa huomioitaisiin erikseen teurastukseen perustuva toimenpide, joissa valvonta jakautuu mahdollisesti tukikelpoisten eläinten ja teurastettujen eläinten tarkastamiseen. Paikan päällä

tarkastettaisiin mahdollisesti tukikelpoisen eläimen tunnistaminen ja rekisteröinti sekä muiden tukiehtojen noudattaminen 1 ja 2 momentin mukaisesti. Teurastettujen eläinten osalta tehtäisiin tarkastus 14 §:n 4 momentin mukaisessa tositteiden tarkastuksessa. Tositetarkastuksessa todennettaisiin esimerkiksi eläimen tilalta poistamista koskevan rekisteri-ilmoituksen oikeellisuus.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen lammas tai vuohi, joka ei valvontahetkellä täyttäisi eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin vaatimuksia tai muuta 1–3 momentin mukaisesti tarkastettua tukiehtoa, hylättäisiin valvonnassa, jos eläin viitepäivän eläinrekisterin tietojen mukaan on mahdollisesti tukikelpoinen tai tukikelpoinen eläin yhdessä tai useammassa tuotantosidonnaisen tulotuen toimenpiteessä. Eläimen hylkäämisessä huomioitaisiin siis viitepäivän muodostama niin sanottu lähtötilanne: eläin on sen toimenpiteen hakemuksella tukikelpoisena tai mahdollisesti tukikelpoisena eläimenä, jonka tukiehtojen mukaiset tiedot sillä on eläinrekisterissä viitepäivänä edellyttäen, että tuenhakija on hakenut kyseisen toimenpiteen mukaista tukea kyseisenä hakuvuonna. Jos valvonnassa todetaan eläimeen liittyvä ehtojen noudattamatta jättäminen, mutta eläin ei ole viitepäivän mukaan tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen, eläintä ei hylätä valvonnassa, eikä se aiheuta mahdollista sanktiota tukeen.

Pykälän 5 momentin mukaan hylätyn eläimen tukikelpoisuuden osalta sovellettaisiin mitä 6 §:n 5 momentissa säädetään. Tukikelpoisuuspäiviin perustuvissa toimenpiteissä hylätystä eläimestä tulisi tukikelvoton eikä eläintä laskettaisi mukaan keskimääräiseen eläinmäärään millään tilalla kyseisenä hakuvuonna. Missä tahansa tuotantosidonnaisen tulotuen toimenpiteessä mahdollisesti tukikelpoisena hylätystä eläimestä tulisi tukikelvoton eikä eläin voisi saada tukea millään tilalla kyseisenä hakuvuonna. Esimerkiksi mahdollisesti tukikelpoisena hylätty karitsa tai kili ei voisi saada tukea teurastuksen perusteella kyseisenä hakuvuonna.

18 §

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin eläinten hyvinvointikorvauksen ehtojen tarkastamisesta sen lisäksi mitä 14 §:ssä säädettäisiin. Pykälän 1 momentin mukaan eläinten hyvinvointikorvauksen ehtojen valvonnassa tarkastettaisiin nautojen, lampaiden ja vuohien osalta, että eläin olisi tunnistettu ja rekisteröity eläinten hyvinvointikorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 8 §:ssä säädetyn mukaisesti ja se täyttäisi eläimen tukikelpoisuuteen toimenpidekohtaisesti vaikuttavat tukiehdot. Jos tukikelpoisella tai mahdollisesti tukikelpoisella eläimellä olisi tunnistamista tai rekisteröintiä koskeva noudattamatta jättäminen tai se ei täyttäisi muuta tukikelpoisuuteen vaikuttavaa tukiehtoa, eläin hylättäisiin valvonnassa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että sikojen osalta valvonnassa tarkastettaisiin pitopaikan kirjanpidon ja eläinrekisterin eläinmäärät. Jos pitopaikan kirjanpitoon ja eläinrekisteriin merkityt kuukauden ensimmäisen päivän eläinmäärät poikkeaisivat toisistaan, valvonnassa todettaisiin sikojen eläinmääräksi näistä pienempi. Vaikka eläinten hyvinvointikorvauksen sikoja koskevissa toimenpiteissä ei sovelleta automaattista hakujärjestelmää, jossa eläinmäärätiedot määräytyisivät sikarekisterin tietojen mukaan, valvonnassa huomioitaisiin myös sikarekisteriin tehdyt ilmoitukset ja tehtäisiin tietojen luotettavuustarkastusta. Tuenhakijan tulee eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevan lainsäädännön perusteella tehdä ilmoitukset sikarekisteriin tietyissä määräajoissa. Siipikarjan osalta tarkastettaisiin pitopaikan kirjanpidon eläinmäärät. Sikojen ja siipikarjan eläinmäärien tarkastaminen koskisi valvonnassa vain niin sanottuja eläviä eläimiä. Lihaskojojen olosuhteiden parantamista ja siipikarjan olosuhteiden parantamista koskeviin toimenpiteisiin liittyen valvonnassa ei tehtäisi eläinmäärien tarkastamista, koska näissä toimenpiteen perustana on teurastetut eläimet ja näihin liittyvät puolivuositteiset teurasraportit toimitettaisiin toteutuneiden eläinmäärien ilmoituksen yhteydessä kuntaan.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että valvonnassa tarkastettaisiin niiden maatilalan valitsemien toimenpiteiden tukiehtojen ja vähimmäistason vaatimusten noudattaminen, jotka ovat tarkastettavissa tarkastushetkellä. Hallinnollisesti tarkastettaisiin 7 §:n mukaisesti eläinlajikohtainen hyvinvointisuunnitelma, jolloin valvonnassa tarkastettaisiin tämän toimenpiteen osalta vähimmäistason vaatimusten lisäksi ruokintasuunnitelma, rehuanalyysi ja siipikarjan tautisuojaus, jotka ovat tukiehtoja, joita tulee tarvittaessa päivittää sitoumuskauden aikana. Jos eläinten hyvinvointikorvaukseen liittyviä asiakirjavaatimuksia ei voitaisi tarkastaa valvonnassa, kyseisen tukiehdon osalta todettaisiin laiminlyönti. Näiden osalta ei voitaisi antaa mahdollisuutta tietojen toimittamiseen tietyssä määräajassa valvonnan jälkeen, koska asiakirjat tulee ehtojen mukaan olla tehtynä ja ajan tasalla ja näin ollen asiakirjojen, esimerkiksi ulkoilu- tai laidunnuskirjanpidon, on oltava tilalla valvontahetkellä tarkastettavissa. Jos eläinten hyvinvointikorvaukseen liittyviä asiakirjavaatimuksia ei voitaisi tarkastaa valvonnassa, kyseisen tukiehdon osalta todettaisiin noudattamatta jättäminen. Tukiehtojen tai vähimmäistason vaatimusten noudattamatta jättämiseen sovellettaisiin vähennyksiä ja seuraamuksia 26 §:n mukaisesti.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta 3 momenttiin. Poiketen siitä mitä 3 momentissa säädetään, eläinten hyvinvointikorvauksen ehtojen tarkastamiseksi olisi tehtävä uusintakäynti, jos maatilalla on valvontahetkellä tuotantotauko. Jos ulkoilua tai laidunnusta koskevien toimenpiteiden tukiehtoja ei voida valvontahetkellä tarkastaa, kyseisten toimenpiteiden ehtojen noudattaminen voitaisiin tarkastaa tuenhakijan toimittaman kirjanpidon ja paikkaan sidotun valokuvan avulla.

Pykälän 5 momentti koskisi valvonnan laajentamista aikaisemmille vuosille. Jos valvonnassa havaittaisiin tukiehdon tai vähimmäistason vaatimuksen noudattamatta jättäminen, jonka voitaisiin todeta olleen olemassa jo aiempina sitoumuskautena, valvonta laajennettaisiin aikaisempia sitoumuskausia koskevaksi kyseisen tukiehdon tai vähimmäistason vaatimuksen osalta. Laajennuksia aikaisempiin vuosiin tehtäisiin silloin, kun noudattamatta jättäminen on selkeästi todettavissa. Selkeissä sääntöjen vastaisuuksissa valvonnan ulottamista aikaisempia vuosia koskevaksi pidettäisiin tarpeellisena horisontaaliasetuksen 59 artikla huomioon ottaen Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY, Euratom) No 2988/95 säädetyissä aikarajoissa, vaikka kyse on yksivuotisesta sitoumuksesta.

19 §

Pykälän 1 momentin mukaan alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen ehtojen valvonnassa tarkastettaisiin nautojen, lampaiden, vuohien, hevosten ja maatiaiskanujen osalta, että eläin on tunnistettu ja rekisteröity ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 50 §:n 6 momentissa säädetyn mukaisesti. Valvonnassa tarkastettaisiin, että kaikki sopimukseen kuuluvat eläimet ovat tuenhakijan hallinnassa ja ilmoitetussa pitopaikassa. Eläin, johon liittyisi tunnistamista tai rekisteröintiä koskeva noudattamatta jättäminen tai se ei muuten täyttäisi eläimen tukikelpoisuuteen liittyvää tukiehtoa, hylättäisiin valvonnassa.

Pykälän 2 momentin mukaan valvonnassa tarkastettaisiin niiden ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 50 §:n 8 momentissa säädettyjen vähimmäistason vaatimusten noudattaminen, jotka ovat tarkastettavissa tarkastushetkellä. Vähimmäistason vaatimusten noudattamatta jättämisen vuoksi tehtäviin vähennyksiin ja seuraamuksiin sovelletaan 26 §:ää.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen ehtojen valvonnan laajentamisesta aikaisemmille vuosille vastaavaan tapaan kuin edellä 18 §:n 4 momentissa eläinten hyvinvointikorvauksen osalta.

20 §

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin muun valvonnan laajentamisesta eläinten hyvinvointikorvauksen tai alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen valvonnaksi ilman erillistä tilakäyntiä. Tällainen valvonnan laajentaminen voitaisiin tehdä, jos eläinsuojelulain (247/1996) 39 tai 48 §:n mukaisessa tarkastuksessa tai ehdollisuuden eläinten hyvinvointia koskevassa valvonnassa olisi todettu noudattamatta jättäminen sellaisessa vaatimuksessa, joka on eläinten hyvinvointikorvauksen tai alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen vähimmäistason vaatimuksena. Vähimmäistason vaatimuksella tarkoitetaan eläinten hyvinvointikorvauksesta annettussa valtioneuvoston asetuksessa säädettyjä vähimmäistasoja ja alkuperäisrotueläinten osalta ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 50 §:n 8 momentissa säädettyjä vähimmäistason vaatimuksia. Laajennus koskisi todettua noudattamatta jättämistä, joka on eläinten hyvinvointikorvauksen tai alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen vähimmäistason vaatimuksena. Valvonnan laajentamisella ilman tilakäyntiä vähennettäisiin tuenhakijalle aiheutuvaa hallinnollista taakkaa, kun usean eri viranomaisen toimesta ei käytäisi tarkastamassa samaa asiaa. Kuitenkin jos muun valvonnan tuloksen perusteella ei voisi määrittää eläinten hyvinvointikorvauksen tai alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen valvonnan tulosta, tilakäynnin tekeminen olisi mahdollista toimeenpanolain 23 §:n mukaisesti.

21 §

Pykälässä ehdotetaan voimassa olevan Euroopan unionin rahoittamien eläintukien valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 9 a §:ää vastaavaa säännöstä koskien kirjallista näyttöä ilmoitusaikojen noudattamisesta. Jos eläinrekisterin tai pitopaikan kirjanpidon mukaan maatilalla olevaa eläintä ei voitaisi valvonnassa todeta eikä tukea hakenut esittäisi valvonnassa kirjallista näyttöä eläimen tunnistamisen ja rekisteröinnin ilmoitusaikojen noudattamisesta, eläin hylättäisiin. Pykälää sovellettaisiin tilanteissa, joissa eläinrekisterin tai pitopaikan kirjanpidon mukaan tilalla olevaa eläintä ei löydy tilalta valvonnassa. Eläimen poistoajankohta on epäselvä esimerkiksi tilanteessa, jossa eläintä ei ole vastaanotettu muualle, kuten toiselle tilalle tai teurastamoon. Tuenhakijan tulisi tällaisissa tilanteissa kirjallisesti osoittaa tunnistamisen ja rekisteröinnin ilmoitusaikojen noudattaminen kyseisen eläimen osalta. Epäselviä tapahtumia voisi erityisesti liittyä lähellä valvonta-ajankohtaa tapahtuneisiin eläinmäärän muutoksiin, jolloin eläinrekisterissä tai pitopaikan kirjanpidossa ei vielä olisi merkintää tapahtumasta. Lähellä valvontaa olevien tapahtumien selvittäminen on tärkeää eläinrekisterin ja pitopaikan kirjanpidon sekä eläinmäärän täsmäyttämässä. Kirjallinen näyttö voisi olla vapaamuotoinen luotettava selvitys, kuten tositteita tai valokuvia.

22 §

Pykälässä säädettäisiin poikkeuksista, joiden mukaan eläin voidaan valvonnassa hyväksyä, vaikka sillä havaittaisiin tunnistamiseen liittyvä noudattamatta jättäminen. Vaikka eläimen osalta todettaisiin tällainen noudattamatta jättäminen, se olisi silti tukikelpoinen eläin tuotantosidonnaisessa tulotuessa, eläinten hyvinvointikorvauksessa ja alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen perusteella maksettavassa ympäristökorvauksessa. EU-säädöksissä ei enää säädettäisi vastaavista poikkeuksista kuin mitä tällä hetkellä on voimassa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä yhdenntetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä suoriin tukiin, maaseudun kehittämistukeen ja täydentäviin ehtoihin sovellettavien maksujen epäamis- ja perumisedellytysten sekä hallinnollisten seuraamusten osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) n:o 640/2014 30 artiklassa. Pykälän 1 momentissa säädettävät poikkeukset tunnistamisen osalta perustuisivat komission työasiakirjaan DS/2009/31 (Working document on missing ear tags in the context of cross compliance, 10 December 09). Komission CAP-komitean 10.12.2021 kokouksen pöytäkirjassa viitataan edellä mainittuun asiakirjaan: "COM representative also mentioned that the document that could be of help to the MS when designing their systems is DS/2009/31".

(Ares(2009)413718), which refers to cross-compliance”. Poikkeusten käyttäminen on kuvattu myös Suomen CAP-suunnitelman hallinto- ja valvontajärjestelmää koskevassa osassa.

Valvonnassa voitaisiin 1 momentin mukaan hyväksyä tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen nauta, lammas tai vuohi, jonka toinen tunnistin on hävinnyt, jos tällainen virhe olisi enintään 20 prosentilla tilan nautojen tai lampaiden ja vuohien eläinmäärästä. Komission työasiakirjan DS/2009/31 mukaan täydentävien ehtojen seuraamusta ei sovelleta, jos toisen korvamerkin puuttumisaste kyseisellä tilalla on tavanomaisten rajojen sisällä, ja eläimet voidaan tunnistaa jäljelle jäävällä korvamerkillä yhdessä muiden lainsäädännössä säädettyjen keinojen kanssa. Edellä mainittu 20 prosentin osuus on tällä hetkellä käytössä täydentävien ehtojen eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvonnassa ja tässä ehdotettaisiin saman osuuden käyttöä jatkossa tukivalvonnoissa. Tämä tiukentaisi menettelyä nykyisestä tukivalvonnoissa, jossa ei tällä hetkellä ole mitään rajaa toisella tunnistimella merkittyjen eläinten osuudelle. Jos virheitä olisi suuremmalla määrällä eläimiä, kaikki eläimet, jonka toinen tunnistin on hävinnyt, hylättäisiin. Tällöin pelkästään toisella tunnistimella merkityjä eläimiä olisi yli tavanomaisten rajojen, eikä tilannetta voitaisi pitää tukivalvonnassa hyväksyttävänä. Valvonnassa voitaisiin hyväksyä nykyiseen tapaan yksi tilan tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen nauta taikka yksi tilan tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen lammas tai vuohi, jonka molemmat tunnistimet ovat hävinneet, jos se voitaisiin tunnistaa pitopaikan kirjanpidon ja eläinrekisterin perusteella, edellyttäen, että tuenhakija voi todistaa toteuttaneensa toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi ennen paikalla tehtävästä tarkastuksesta ilmoittamista.

Lisäksi pykälän 2 momentissa ehdotetaan vastaavan poikkeuksen säilyttämistä, mistä säädetään nykyään komission delegoidun asetuksen (EU) n:o 640/2014 30 artiklan 3 a kohdassa. Jos eläimiä on siirretty maatilalta toiseen pitopaikkaan eikä eläinten muuttanutta pitopaikkaa ole ilmoitettu eläinrekisteriin tai merkitty pitopaikkaa pitopaikan kirjanpitoon, kyseisiä eläimiä voitaisiin pitää hyväksytyinä, jos eläinten sijainti maatilalla pitopaikassa voitaisiin todeta välittömästi paikalla tehtävän tarkastuksen kuluessa. Esimerkiksi jos eläimen pitopaikan vaihdos on jäänyt ilmoittamatta eläinrekisteriin, kun eläimet on siirretty tilakeskuksesta laitumelle, tarkastus voitaisiin näissä tilanteissa kuitenkin tehdä eläimen osalta loppuun asti valvonnassa. Tätä poikkeusta voitaisiin soveltaa laajemmin kuin vain nautojen sekä lampaiden ja vuohien osalta.

23 §

Pykälässä säädettäisiin tuenhakijalle esitettävään valvonnan tulokseen sisältyvistä perustiedoista. Toimeenpanolain 30 §:n 2 momentin mukaan tuenhakijalle toimitetaan sähköisesti verkkopalvelussa valvonnan tulos, josta käy ilmi tehdyt havainnot ja tuenhakijalle varataan tilaisuus lisätä huomautuksensa valvonnan tulokseen verkkopalvelussa. Toimeenpanolaisissa säädetään siis jo valvonnan tuloksen esittämisestä sähköisessä muodossa ja tässä tarkennettaisiin tietoja, jotka valvonnan tuloksen tulee sisältää. Valvonnan tuloksessa olisi valvontaa koskevat perustiedot, kuten tarkastetut tuet, paikalla olleet henkilöt, paikalla tehtävään tarkastukseen valinnan peruste (esimerkiksi satunnaisotanta) ja tarkastuksesta ilmoittamisen ajankohta, jos tarkastuksesta on ilmoitettu ennakolta. Tämän lisäksi tuloksessa olisi tieto varsinaisesta valvonnan tuloksesta eli hylätyt eläimet ja todetut noudattamatta jättämiset perusteluineen. Valvonnan tulos ei sisältäisi tietoa esimerkiksi tukivähennyksistä euroina, koska niiden suuruus ei pääsääntöisesti olisi tiedossa tässä vaiheessa. Euromääräiset vaikutukset ilmenevät tukipäätöksestä. Valvonnan tuloksessa esitetyt tiedot eivät sinällään rajaudu näihin perustietoihin, vaan valvonnan tuloksessa voitaisiin esittää tietoja myös laajemmin.

24 §

Pykälässä säädettäisiin tuen vähennyksen ja seuraamuksen laskentaperusteista. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, että eläinperusteista tukea ei missään tapauksessa myönnetä haettua suurem-

malle eläinmäärälle. Haettu eläinmäärä on joko hakemuksella ilmoitettu eläinmäärä hakujärjestelmässä tai eläinrekisteritietojen mukaan muodostuva eläinmäärä automaattisessa hakemusjärjestelmässä. Jos haettu eläinten lukumäärä olisi suurempi kuin hallinnollisessa tarkastuksessa tai paikalla tehdyssä valvonnassa hyväksytty eläinten lukumäärä, tuen laskennassa käytettäisiin näissä tapauksissa hyväksyttyä eläinmäärää. Tämä ei kuitenkaan rajoittaisi 25 §:n mukaisen hallinnollisen seuraamuksen soveltamista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkemmin siitä, mitä edellä 2 ja 3 luvussa säädetty eläimen hylkääminen tarkoittaisi tuen vähennysten ja seuraamusten laskennassa. Tuotantosidonnaisessa tulotuksessa tukikelpoisuuspäiviin perustuvissa toimenpiteissä hylätyn eläimen osalta laskennassa käytettäisiin niitä tukikelpoisuuspäiviä, jotka eläin viitepäivän mukaan olisi voinut mahdollisesti kerryttää kyseisen hakuvuoden aikana. Esimerkiksi, jos eläin viitepäivän tilanteen mukaan tarkasteltuna saattaisi kerryttää 200 tukikelpoisuuspäivää tuenmääräytymisjakson aikana, hylätyn eläimen osalta käytettäisiin laskennassa 200 tukikelpoisuuspäivää, vaikka eläin olisi ollut tilalla lyhyemmän aikaa, esimerkiksi 120 päivää. Viitepäivä siis määrittäisi hylättävät tukikelpoisuuspäivät, eikä tuenhakija voisi vaikuttaa tukikelpoisten eläinten hylättävien ruokintapäivien määrään eläinrekisteriin ilmoittamallaan poistoajankohdalla. Tämä vastaisi nykyään voimassa olevan komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 640/2014 31 artiklan 4 kohtaa. Tässä ehdotettu sääntely liittyisi myös siihen tukikelpoisuuspäiviin perustuviin toimenpiteisiin liittyvään lähtökohtaan, että samasta eläimestä maksettava tuki voidaan lähtökohtaisesti jakaa useammalle tuenhakijalle saman hakuvuoden aikana. Hakemusjärjestelmäasetuksen 3 artiklan 6 kohdassa edellytetään, että silloin jos yhden eläimen osalta hyväksytään useampi hakemus saman hakuvuoden osalta, jäsenvaltion tulee muun muassa varmistaa mahdollisten seuraamusten oikeudenmukainen jakautuminen. Ehdotettu momentti vastaisi tähän vaatimukseen, koska hylättäviä tukikelpoisuuspäiviä sen mukaan, mitä eläin olisi maksimissaan voinut kerryttää kyseisen vuoden aikana, sovelletaan virheen tehneen tuenhakijan hakemukseen. Tilallapitoaikaan tai teurastukseen perustuvissa toimenpiteissä hylätty eläin huomioitaisiin yksittäisenä eläimenä lukumääräisesti. Yksi hylätty eläin tarkoittaisi näissä yhtä yksilöeläintä. Eläinten hyvinvointikorvauksessa hylätyillä naudoilla, lampaila ja vuohilla, jotka valvontahetkellä ovat täyttäneet tukikelpoisuuden, laskennassa käytettäisiin niitä tukikelpoisuuspäiviä, jotka eläin on kerryttänyt kyseisen hakuvuoden aikana. Eläinten hyvinvointikorvauksessa hylätyillä naudoilla, lampaila ja vuohilla, jotka valvontahetkellä ovat mahdollisesti tukikelpoisia eläimiä, käytettäisiin laskennassa niitä tukikelpoisuuspäiviä, jotka eläin olisi mahdollisesti voinut kerryttää kyseisen hakuvuoden aikana. Eläinten hyvinvointikorvauksessa hylättävien tukikelpoisuuspäivien määräytyminen menisi samalla tavalla kuin nykyään. Eläinten hyvinvointikorvauksessa ei ole viitepäivää kuten tuotantosidonnaisessa tulotuksessa, mikä osaltaan vaikuttaisi näissä tuissa hieman erilaiseen hylättävien tukikelpoisuuspäivien määräytymiseen. Eläinten hyvinvointikorvauksessa sikojen ja siipikarjan hylätyt eläimet huomioitaisiin lukumääräisesti. Alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevassa ympäristösopimuksessa hylätyt eläimet huomioitaisiin yksilöeläiminä lukuun ottamatta maatiaiskanoja.

Pykälän 3 momentin mukaan nautojen, lampaiden ja vuohien osalta, joista on haettu eläinten hyvinvointikorvausta, hylättäisiin tämän pykälän 2 momentista poiketen 21 §:n mukaisessa tilanteessa koko sitoumuskauden tukikelpoisuuspäivien määrä riippumatta siitä, kauanko eläin on ollut maatilalla. Tätä voidaan pitää asianmukaisena siksi, että tuenhakija ei voisi vaikuttaa hylättävien ruokintapäivien määrään eläinrekisteriin ilmoittamallaan poistoajankohdalla. Näissä eläimen hylkääminen jo lähtökohtaisesti johtuu siitä, että ei voida varmistua eläimen tunnistamisen ja rekisteröinnin säädösten mukaisten ilmoitusten määräaikaisten noudattamisesta.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin siitä, millä perusteella tuen vähennysten ja seuraamusten laskenta tehtäisiin. Tuotantosidonnaisessa tulotuksessa eläinmäärän perusteella tukeen tehtävien vähennysten ja seuraamusten laskemisessa käytettäisiin tukikelpoisuuspäiviin perustuvissa toimenpiteissä

keskimääräistä eläinmäärää, joka lasketaan tukikelpoisuuspäivien kautta. Keskimääräisen eläinmäärän laskennasta säädetään tuotantosidonnaisesta tulotuesta vuosittain annettavassa valtioneuvoston asetuksessa. Lähtökohtaisesti keskimääräinen eläinmäärä saadaan laskemalla yhteen yksittäisten eläinten tukikelpoisuuspäivät, jakamalla summa tuenmääräytymisjakson päivien määrällä ja pyörittämällä tulos kahden desimaalin tarkkuuteen. Tuotantosidonnaisessa tulotuessa tilallapitoaikaan tai teurastukseen perustuvissa toimenpiteissä tukeen tehtävien vähennysten ja seuraamusten laskemisessa käytettäisiin eläinten lukumäärää. Eläinten hyvinvointikorvaukseen ja alkuperäisrotujen kasvatamista koskevan ympäristösopimuksen perusteella maksettavaan ympäristökorvaukseen tehtävien vähennysten ja seuraamusten laskemisessa käytettäisiin puolestaan eläinyksiköitä. Esimerkiksi 25 §:n mukaisten vähennysten ja seuraamusten soveltaminen eläinmäärän perusteella tehtäisiin eläinten hyvinvointikorvauksessa eläinyksiköiden perusteella.

Ehdotetussa 5 momentissa säädettäisiin selvyuden vuoksi, että 4 momentissa säädetty ei kuitenkaan nautojen, lampaiden, vuohien ja hevosten osalta koskisi 25 §:n 1 momentissa tarkoitettua yksilöllisesti tunnistettavaa eläintä, joka määritetään yksilöeläimenä. Tämä vastaa nykyistä käytäntöä.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin vähennysten ja seuraamusten laskemisesta eläinryhmittäin. Eläinryhmittäin laskeminen tarkoittaisi tässä asetuksessa sitä, että vähennyksiä ja seuraamuksia sovellettaisiin tuotantosidonnaisen tulotuen osalta toimenpiteittäin, eläinten hyvinvointikorvauksen osalta toimenpiteittäin ja alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen osalta eläinroduittain. Kaikkia 25 ja 26 §:ssä säädettyjä vähennyksiä ja seuraamuksia sovellettaisiin siis tällä eläinryhmätasolla. Poikkeuksena tähän olisi ehdotettu 7 momentti, jonka mukaan alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen vähimmäistason vaatimusten noudattamatta jättämiseen sovellettaisiin vähennyksiä ja seuraamuksia eläinlajeittain eli esimerkiksi kaikkien nautojen osalta.

25 §

Pykälässä säädettäisiin tuen vähentämisestä tai tukeen sovellettavasta seuraamuksesta eläinmäärän perusteella. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tuotantosidonnaisen tulotuen, eläinten hyvinvointikorvauksen tai alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen osalta sovellettavista vähennyksistä ja seuraamuksista eläinmäärän perusteella. Horisontaaliasetus edellyttää unionin taloudellisten etujen tehokasta suojaa sekä tehokkaiden, oikeasuhteisten ja varoittavien seuraamusten määräämistä. Horisontaaliasetuksen 59 artiklan 5 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset varotoimet, joilla varmistetaan, että 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettavat sovellettavat seuraamukset ovat oikeasuhteisia ja suhteutettuja havaitun noudattamatta jättämisen vakavuuteen, laajuuteen, pysyvyyteen tai toistuvuuteen. Toimeenpanolain 34 §:n 1 momentin mukaan tukea alennetaan eläinryhmittäin haetun ja valvonnassa todetun eläinmäärän erotuksen perusteella siten, että alennus suurenee haetun ja todetun eläinmäärän suhteellisen erotuksen kasvaessa. Asetuksen pykälässä ehdotetaan seuraamusasteikkoa, joka huomioisi edellä mainitut säännökset ja sovellettava seuraamus kasvaisi sen mukaan, mitä suuremmasta noudattamatta jättämisestä olisi kyse. Jos nautojen, lampaiden ja vuohien tai hevosten eläinryhmässä on hylätty enintään kolme yksilöllisesti tunnistettavaa eläintä, tuki maksettaisiin hyväksytyyn eläinmäärän perusteella. Tässä olisi siis kyse tuen vähentämisestä ilman seuraamusta. Kun yli kolme yksilöllisesti tunnistettavaa eläintä tai vähintään yksi eläin, jota ei voida tunnistaa yksilöllisesti, olisi hylätty, määritettäisiin eläinryhmän haetun ja hyväksytyyn eläinmäärän erotus suhteessa hyväksytyyn eläinmäärään ja sovellettaisiin hallinnollista seuraamusta. Jos erotus suhteessa hyväksytyyn eläinmäärään olisi enintään 50 prosenttia, eläinryhmän hyväksytystä eläinmäärästä vähennettäisiin haetun ja hyväksytyyn eläinmäärän erotus 1,5-kertaisena. Jos erotus suhteessa hyväksytyyn eläinmäärään olisi yli 50 prosenttia, eläinryhmän hyväksytystä eläinmäärästä vähennettäisiin haetun ja hyväksytyyn eläinmäärän erotus kaksinkertaisena. Seuraamus ei tässä tapauksessa rajautuisi haettuun eläinmäärään, vaan ylimenevä seuraamus olisi niin sanottua

siirtyvää seuraamusta, joka vähennettäisiin kolmen vuoden aikana maksettavista tuista toimeenpanolain 44 §:n 2 momentissa säädetyn mukaisesti. Ehdotetun seuraamusasteikon katsottaisiin ottavan huomioon noudattamatta jättämisen vakavuuden ja laajuuden. Sovellettava seuraamus olisi sitä suurempi, mitä vakavammasta ja laajemmasta eläinmäärien erotuksesta on kyse. Eläinmääräerojen osalta ei ehdotettaisi erikseen toistuvuuden huomioimista, koska sellaisesta ei ole säädetty tällä hetkelläkään komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 640/2014 31 artiklassa. Jos eläinmääräeroja havaitaan uudestaan, sovellettaisiin seuraamuksia tämän saman asteikon mukaisesti.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin sovellettavista vähennyksistä ja seuraamuksista eläinmäärän perusteella eläinten hyvinvointikorvauksen osalta sikojen tai siipikarjan eläinryhmissä. Tuki maksettaisiin eläinryhmässä hyväksytyyn eläinmäärän perusteella, jos eläinryhmän hylätyn eläinmäärän ero hyväksytyyn eläinmäärään olisi enintään 10 eläinyksikköä. Tässä olisi kyse tuen vähentämisestä ilman seuraamusta. Kun erotus olisi yli 10 eläinyksikköä, määritettäisiin eläinryhmän haetun ja hyväksytyyn eläinmäärän erotus suhteessa hyväksytyyn eläinmäärään ja sovellettaisiin hallinnollista seuraamusta. Seuraamusasteikko ja menettely olisi vastaavanlainen kuin edellä 1 momentissa.

Ehdotetussa 5 momentissa säädettäisiin siitä, että tuki maksettaisiin, vaikka eläinryhmän hyväksytyy eläinmäärä jäisi tukea koskevan vähimmäiseläinmäärän alle, jos tämä johtuu 1-4 momentissa säädetyn vähennyksen tai seuraamuksen soveltamisesta. Vähimmäiseläinmäärällä tarkoitetaan esimerkiksi suorien tukien lain 16 §:ssä tarkoitettua keskimäärin vähintään 20 uuhua tai kuttua. Esimerkiksi, jos uuhien ja kuttujen toimenpiteessä olisi haettu tukea 25 eläimelle ja valvonnassa hyväksytään 21 eläintä, eläinryhmän haetun ja hyväksytyyn eläinmäärän erotus suhteessa hyväksytyyn eläinmäärään olisi alle 50 prosenttia, jolloin eläinryhmän hyväksytystä eläinmäärästä vähennettäisiin haetun ja hyväksytyyn eläinmäärän erotus 1,5-kertaisena (4 hylättyä eläintä x 1,5) eli 6 eläintä. Tällöin eläinmäärä jäisi alle 20 eläimen rajan seuraamuksen soveltamisen takia ja jäljelle jäänyt tuki voitaisiin kuitenkin maksaa.

Ehdotetussa 6 momentissa säädettäisiin selvytyden vuoksi siitä, että tuen vähennystä tai seuraamusta eläinmäärän perusteella sovellettaisiin nykyiseen tapaan takautuvasti Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) No 2988/95 3 artiklassa säädetyn mukaisesti. Takautuvien vähennysten ja seuraamusten soveltamisen katsottaisiin vastaavan horisontaaliasetuksessa edellytettyä noudattamatta jättämisen pysyvyyden huomioimista.

26 §

Pykälässä säädettäisiin tukiehtojen ja vähimmäistason vaatimusten noudattamatta jättämisen perusteella sovellettavista vähennyksistä ja seuraamuksista. Toimeenpanolain 34 §:n 2 momentin mukaan tuen alennus suurenee laiminlyönnin vakavuuden, laajuuden, pysyvyyden ja toistuvuuden perusteella. Ehdotetussa 1 momentissa säädettäisiin eläinten hyvinvointikorvauksen osalta 25 §:n 6 momentissa tarkoitettua eläinryhmässä sovellettavista vähennyksistä ja seuraamuksista. Jos yhtä tai useampaa tukiehtoa tai vähimmäistason vaatimusta ei ole noudatettu tai tukiehdon noudattamista ei voida todentaa puutteellisten asiakirjojen vuoksi, tehtäisiin noudattamatta jättämisen vakavuuden, laajuuden ja pysyvyyden arviointi, ja näistä korkein arvio määrittäisi sovellettavan vähennyksen. Tuenhakijan valitsemasta eläinlajikohtaisesta toimenpiteestä maksettavaa tukea vähennettäisiin tukiehtojen noudattamatta jättämisen perusteella 10, 20, 30, 40 tai 50 prosenttia. Jos noudattamatta jättäminen koskisi vähimmäistason vaatimusta, edellä mainitun vähennyksen olisi oltava vähintään 20 prosenttia. Jos noudattamatta jättämisestä koskevan arvion perusteella tuen vähennys olisi yli 50 prosenttia, toimenpiteen tukea ei maksettaisi. Jos tukea ei makseta eläinlajikohtaisesta hyvinvointisuunnitelmasta, muistakaan tuenhakijan hakemista kyseisen eläinlajin toimenpiteistä ei maksettaisi tukea, koska eläinten hyvinvointikorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 5 ja 8 §:n mukaan kyseisen eläinlajin hyvinvointisuunnitelmaa koskeva toimenpide on edellytyksenä muille toimenpiteille.

Vakavissa noudattamatta jättämisissä sovellettaisiin, mitä toimeenpanolain 34 §:n 2 momentissa säädetään.

Pykälän 2 momentin mukaan alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen eläinlajissa arvioitaisiin yhtä tai useampaa vähimmäistason vaatimusta koskevan noudattamatta jättämisen vakavuus, laajuus ja pysyvyys ja näistä korkein arvio määrittäisi sovellettavan vähennyksen. Ympäristösopimuksen perusteella maksettavaa tukea eläinlajin osalta vähennettäisiin vähimmäistason vaatimuksen laiminlyönnin perusteella 20, 30, 40 tai 50 prosenttia. Jos laiminlyöntiä koskevan arvion perusteella tuen vähennys olisi yli 50 prosenttia, kyseisen eläinlajin osalta ei maksettaisi tukea. Vakavissa noudattamatta jättämisissä sovellettaisiin, mitä toimeenpanolain 34 §:n 2 momentissa säädetään.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin toistuvasta noudattamatta jättämisestä eläinten hyvinvointikorvauksen tai alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen osalta. Jos sama tukiehdon tai vähimmäistason vaatimuksen noudattamatta jättäminen toistuisi kolmen kalenterivuoden aikana, 1 tai 2 momentin mukaisen noudattamatta jättämistä koskevan arvion mukainen vähennys tukeen tehtäisiin kaksinkertaisena. Jos vähennys olisi yli 50 prosenttia, tai kyse olisi vakavasta noudattamatta jättämisestä, sovellettaisiin mitä 1 tai 2 momentissa säädetään. Jos siis vähennys olisi toistuvassa noudattamatta jättämisessä yli 50 prosenttia, tukea ei maksettaisi. Jos toistuva noudattamatta jättäminen arvioitaisiin vakavaksi, sovellettaisiin mitä toimeenpanolaissa säädetään eli kyseisen toimenpiteen tuki evättäisiin hakuvuodelta ja sitä seuraavalta vuodelta.

Vähennyksiä ja seuraamuksia sovellettaisiin pykälän 4 momentin mukaan eläinten hyvinvointikorvauksen tai alkuperäisrotujen kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen osalta takautuvasti aikaisempiin sitoumus- tai sopimuskausiin Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) No 2988/95 3 artiklan mukaisesti, jos tukeen liittyviä ehtoja tai vähimmäistason vaatimusta ei ole noudatettu yhtenä tai useampana sitoumus- tai sopimuskautena ja tuenhakija on hakenut aiemmin saman toimenpiteen tai sopimuksen mukaista tukea. Selkeissä sääntöjen vastaisuuksissa vähennysten ja seuraamusten soveltaminen nähdään tarpeelliseksi ottaen huomioon myös horisontaalasetuksen 59 artikla unionin taloudellisten etujen suojaamisesta.

27 §

Pykälässä säädettäisiin asetuksen voimaantulosta. Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan 24.1.2023.

5. Taloudelliset vaikutukset

Asetusehdotuksella ei arvioida olevan vaikutuksia valtion talousarvioon.

6. Lausuntopalaute

Asetusehdotuksesta antoivat lausunnon Ruokavirasto, Pihvikarjaliitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry ja Suomen Vuohiyhdistys ry.

Ruokaviraston lausunnon perusteella tarkennettiin joitakin asetuksen määritelmistä. Lisäksi Ruokaviraston lausunnon perusteella tarkennettiin asetuksen 6 ja 8 §:ää eläinrekisteritietojen tarkastuksen

osalta. Ruokaviraston lausunnon perusteella asetuksen 18 §:ään lisättiin uusi 4 momentti, jossa säädetään eläinten hyvinvointikorvauksen ehtojen tarkastamiseksi tehtävästä uusintakäynnistä, jos maatilalla on valvontahetkellä tuotantotauko.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n ja Suomen Vuohiyhdistys ry:n lausunnoissa korostettiin paikan päällä toteutettavaan valvontaan liittyen, että valvonnoissa toteutetaan 5 prosentin tarkastusmäärää tukijärjestelmittäin, eikä eläinlajeittain. Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n lausunnossa todettiin lisäksi, että on kohtuutonta, että hallinnollisessa tarkastuksessa hylätty eläin, ei voi saada tukea millään maatilalla kyseisenä hakuvuonna. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin, koska EU-lainsäädännön mukaan muutos ei ole mahdollinen. Pihvikarjaliiton lausunnossa kritisoitiin asetuksen 22 §:ssä esitettyä korvamerkkeihin liittyvää 20 prosentin sääntöä ja todettiin, että sanktiokäytänteitä ei pidä kiristää. Asetusehdotusta ei kuitenkaan muutettu tältä osin, koska sääntö perustuu eläinten merkinnästä- ja rekisteröinnistä vastaavan komission pääosaston ohjeistukseen ja on siksi kirjattu Suomen CAP-suunnitelmaan. Muutos vaatisi ensin komission hyväksymän Suomen CAP-suunnitelman muuttamisen.

7. Laintarkastus

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa asian kiireellisyyden vuoksi.

8. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan 24.1.2023.

Esitys: Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen Euroopan unionin rahoittamien eläintukien toimeenpanosta.